

16+

ВОЖАК

Часопис сатыры і гумару

4 • 2020
красавік

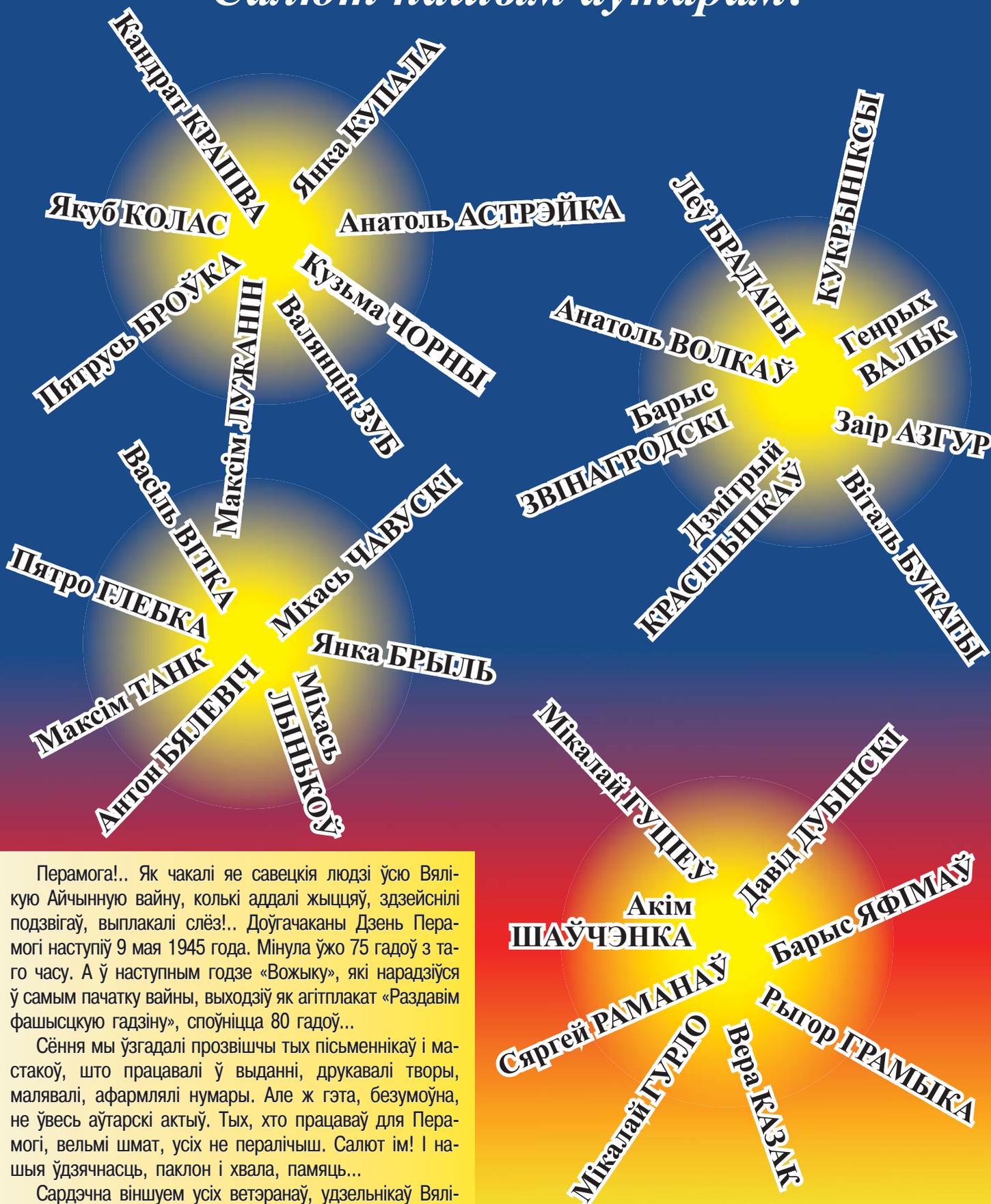
Цяпер
не скажаш,
што табе няма
чаго насіць!..

Сяргей ВОЛКАЎ і Міхась СЛІВА.

На 75-годдзе Перамогі

Салют нашым аўтарам!

Перамога!.. Як чакалі яе савецкія людзі ўсю Вялікую Айчынную вайну, колькі адалі жыццяў, здзейснілі подзвігаў, выплакалі слёз!.. Доўгачаканы Дзень Перамогі наступіў 9 мая 1945 года. Мiнула ўжо 75 гадоў з таго часу. А ў наступным годзе «Вожыку», які нарадзіўся ў самым пачатку вайны, выходзіў як агітплакат «Раздавім фашысцкую гадзіну», споўніцца 80 гадоў...

Сёння мы ўзгадалі прозвішчы тых пісьменнікаў і мастакоў, што працавалі ў выданні, друкавалі творы, малявалі, афармлялі нумары. Але ж гэта, безумоўна, не ўсё аўтарскі актыў. Тых, хто працаваў для Перамогі, вельмі шмат, усіх не пералічыш. Салют ім! І нашыя ўдзячнасць, паклон і хвала, памяць...

Сардэчна віншuem усіх ветэранаў, удзельнікаў Вялікай Айчынай вайны, усіх вожыкаўцаў з Днём Перамогі!

Віктар РЭЧЫЦ

Царства маўчуноў

Давялося мне ў метро
Дзень таму спусціцца.
Так у царства маўчуноў
Трапіў у сталіцы.

Пасажыры цягніка
Быццам анямелі.
У вагоне юнака
Запытаў я, «смелы»:

– Як мне выйсці лепш з метро
Да «Мінскіх варотаў»?
Той жа, мусіць, слухаў рок,
Не пачуў звароту.

Вой, з навушнікамі тут,
Бачна мне, хапае.
Можа, музыка маршрут
Іхні скарачае?

За камп'ютары яны
Сядуць ціха дома,
Бо не любяць маўчуны
Лішніх слоў, вядома.

Думак, можа, цэлы рой,
Ды язык – нямае.
Хтосьці толькі сам з сабой
Гаварыць умее...

г. Івацэвічы.

Думкі ўжо

Як часта на пытанне мы адказваем няўпэўненым шматкроп'ем...

У якіх выпадках кладуць, каб паставіць? У выпадках з хворымі: кладуць, каб паставіць спачатку дыягназ, а потым, калі пашанцуе, і на ногі.

Чым больш у вашым рацыёне далікатэсаў, тым больш гэта сведчыць пра тое, што вы жывяце для таго, каб есці, а не наадварот.

Сярод жанчын сустракаюцца розныя тыпы. Але ўсе яны такія цыпы!

Тое, што сапраўдны талент нельга купіць – гэта аксіёма, а тое, што яго нельга прапіць – гэта ўжо практыка.

Калі ў жанчыны ў руках гаспадарчая сумка, значыць, яна гаспа-

дарлівы чалавек, калі дзве – заму-жам, калі тры – шматдзетная ма-туля, а калі чатыры, то чаго варты яе муж?

Хоць перад законам усе адноль-кавыя, ды Бог не роўна дзеліць.

Сярод майстроў мастацкага сло-ва вышэй за іншых цэняцца вы-канаўцы дыфірамбаў.

Святое месца пустым не бы-вае... Вось толькі пры адсутнасці годнай замены яго нярэдка займа-юць грэшнікі.

Нават чэрці і тыя праціўнікі ку-рэння. Ладана.

Калі жанчына змагаецца за свае правы – гэта эмансiпация. Калі

гэтым займаецца мужчына – гэта дыскрымінацыя жанчын.

Вечны рухавік ніколі не запатэнтуюш: на гэтым шляху заўсёды знойдзецца вечны тормаз.

У кожнага свае функцыі: Міністэрства аховы здароўя папярэджвае, а Міністэрства гандлю дае дазвол на продаж...

Колькі сушкі ні сушы, сўшы з іх не будзе.

Не спяшайся радавацца, атрымаўшы запрашэнне на званую вячэру. Можа, чалавек зыходзіў з прынцыпу «вячэру аддай ворагу»?

У кожнага свае звычкі. Адны пры сустрэчы падаюць руку, другія – у руку.

Часцей за ўсё менавіта той, каго бяруць пад крыло, неўзабаве аказваецца на карку.

Заўважыў Анатоль ПАЛЫНСКІ,
г. Беразіно.

ЯК ВІНОСИЦЬ СМЕЦЦЕ

Фельетон

Прадпрымальніца Валянціна Мельнікава, уласніца крамы «Па дарозе дамоў» і невялікага кафетэрыя ў ёй у адным са спальных раёнаў Мінска, нарэшце адклала ўбок дакументы і ўздыхнула. Трэба было зрабіць невялікі перапынак, бо вочы ўжо не хацелі бачыць ні лічбаў, ні літар. Жанчына заварыла гарбату... Праз хвілін дзесяць зазвінеў мабільнік. Тэлефанавала сяброўка. Давялося адказаць.

— Прывітанне, Марына! Што раблю? Ды вось вырашыла крыху адпачыць, але не вытрымала і «забегла» ў інтэрнэт пачытаць навіны. Цяпер сяджу ды злуюся!

Якая мне розніца, што адбываецца з Марыянскай упадзінай? Падумаеш, нейкі амерыканец знайшоў там пластыкавы пакет і абгорткі ад цукерак! Не я ж іх пакінула. Ці вось, пішуць яшчэ, што пластык складае тры чвэрці смецця ў сусветным акіяне, а на пляжах Еўропы — нават палову. Але як гэта звязана з Беларуссю? Быццам планета стане больш чыстай, калі адна маленькая краіна адмовіцца ад аднаразовага посуду!

І як гандляваць пасля такіх змен? Шукаць новых пастаянных пастаўшчыкоў «экалагічных» талерак, відэльцаў і шклянак? А ці хутка я іх знайду? Ці не будуць яны завышаць цану, ведаючы, што без іх паслуг не абысціся? І наогул, ці шмат айчынных прадпрыемстваў вырабляюць папяровыя рэчы для кухні?

З каго выбіраць? — Валянціна на хвіліну змоўкла, адпіла крыху гарбаты, бо ад хвалявання перасохла ў горле. Затым працягнула, не даючы сяброўцы ўстаць хоць слова.

— А патрабаванні да «абавязковых» тавараў у магазінах, якія ўжо дзейнічаюць? І зноў трэба прапаноўваць пакупнікам бяспходны для навакольнага асяроддзя посуд, сталовыя прыборы і пакеты. Мне яшчэ пашанцавала: крама ў сто квадратных метраў, таму і па адным відзе кожнага тавару хопіць. Ды і з пакамі добра: тымі, што для падарункаў, таксама можна карыстацца. Таму новыя прынцыпова купляць не буду, пакуль старыя не разбяруць. І рэвізоры не прыдзяруцца, бо гэта не парушэнне.

А табе, Марынка, горш. Гандлюеш бытавой хіміяй, ды на пяцістах «квадратах»! Цяпер трэба прадаваць па тры найменні кожнага з «правільных» тавараў, — жанчына ўстала і нервова захадзіла па пакоі з кута ў кут.

— Ці вось яшчэ прыдумалі новы сродак, як зберагчы прыроду. З першага студзеня наступнага года для вытворцаў і пастаўшчыкоў павялічаць плату за збор пластыкавай упакоўкі і посуду ў два разы!

Хто дапаможа ім вярнуць такія расходы? Вядома, пакупнікі. Сваімі кашалькамі. А калі не захочуць плаціць даражэй, няхай бяруць прадукты ў шкле. Хаця якое малако купіць, напрыклад, пенсіянерка: у «правільнай» тары ці ў пластыкавай бутэльцы на паўрубля таннейшае, пытанне... — Валянціна крыху перавяла дух і ўзрушана дадала.

— І наогул, чаму павінен пакутаваць толькі малы і сярэдні бізнес? Дарэчы, кампанія «Coca-Cola» — а гэта не абы-якая фірмачка! — не збіраецца адмаўляцца ад неэкалагічнай тары. Маўляў, пакупнікам вельмі падабаецца. Лёгка, зручна, надзейна. І я з імі згодна. Фірма ж, між іншым, адзін з буйнейшых вытворцаў смецця ў свеце. Праўда, кампанія нібыта ідзе на кампраміс: каб не зніжаць аб'ёмы продажу, абяцае да 2030 года перапрацаваць увесь пластык... Не веру! Гэта немагчыма! — каля дзвярэй пачуліся крокі, і Валянціна змоўкла. Яна не хацела, каб супрацоўнікі бачылі яе нястрыманай, і таму на ўсялякі выпадак зноў села за стол. Але ніхто не зайшоў, і жанчына загаварыла далей.

— І навошта так падрабязна расказваць пра заходнія краіны? Я тут жыю, а мне трашчаць пра Еўрапейскі Саюз, дзе з наступнага года пэўны аднаразовы посуд забароняць. Ці пра рэзідэнцыю бры-

танскай каралевы Елізаветы II, дзе дбаюць пра экалогію ў мясцовых кафэ і адмаўляюцца ад пластыкавых саломінак і такой жа ўпакоўкі. Дзе пастаўшчыкам харчавання дазваляюць карыстацца папяровымі талеркамі і шклянкамі, бяспечнымі для наваколля. Дзе плануюць павысіць энергетычную эфектыўнасць, таму мяняюць у палацы электрычныя кабелі ды абагравальную сістэму... Толькі гэта каралеўскія капрызы, якія простых беларусаў не датычаць! – злосна пляснула рукой па сталае бізнесменка.

– А бясконцыя размовы пра паасобны збор смецця! Нават перавозчыкі лічаць, што для перапрацоўкі яго трэба сарціраваць па-іншаму – класці асобна сухія і вільготныя адходы, шкло... У той жа час экалагі сцвярджаюць: пластык трэба збіраць асобна... Вось і зразумей, як правільна!

Тым жа, хто лічыць, што Мінск – чысты горад, я ахвотна правяду экскурсію па нашым раёне. Пакажу, як жыхары шматпавярховак лянуюцца данесці пакеты са смеццем да спецыяльных бакаў, колькі папер і абгортак валяецца навакол!.. А чаму заварылі смеццераводы ў пад'ездах? Бо некаторыя «знаходлівыя» вылівалі туды і суп, і цэментны раствор, і шмат чаго яшчэ. Ці перасталі яны цяпер паводзіць сябе па-свінску? Пэўна, не... – гарбата была амаль халоднай, на сталае чакалі паперы... Маленькага адпачынку быццам і не было. Валянціне зрабілася няёмка: столькі нагаварыла, а Марыне і слоўца не дала сказаць.

– Выбачай, што прымусіла ўсё гэта слухаць. Але ж сама ведаеш, як цяжка з рознымі зменамі! Чаму мяне павінны хваляваць чужыя акіяны, пляжы ды маленькія аднаразовыя талеркі ў кафэ? Панапрыдумляюць праблем і змагаюцца з імі. Ці я не праўду кажу? Не, калі ты не згодна, то не маўчы. Мне так

сама не хочацца, каб наша планета ператварылася ў сметнік! Я ж смецце выкідваю як трэба, а не як некаторыя...

Як гэта, няма розніцы для прыроды? Кожны так скажа? Паразважаю над тваімі словамі, але здаецца, ты спрабуеш знайсці сэнс у новых правілах.

Пакуль, Марыначка, і яшчэ раз прабач за маю балбатню. У на-

ступны раз буду толькі слухаць! – Валянціна зноў уздыхнула і ўзяла ў рукі папку з дакументамі. Пачала чытаць, але думкі не давалі спакою: «А можа, я памыляюся ў сваіх поглядах на экалогію? Усё ж, як кажуць, чыста не там, дзе прыбіраюць, а там дзе не смецяць...»

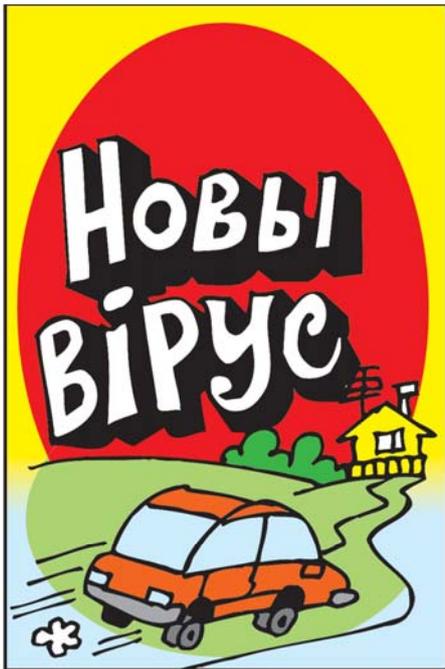
Маналог падслухала
Алена КЕДА.

Мікола ГІРГЕЛЬ.

Пітр КОЗІЧ.

Канец.

ІГОЛКА ТЭРАПІЯ

Калі ўсё не так...

Віцебская вобласць. «Эх, раз, да яшчэ раз, да яшчэ многа-многа раз...» Менавіта гэтыя радкі з песні Уладзіміра Высоцкага сталі дэвізам для некалькіх мясцовых крам, якім было мала гандлёвых надбавак на тавары. Таму ў адных з іх завышалі цэны на цукар, а ў іншых – на грэчку: дапушчальныя лічбы на крупы перавысілі ў два разы.

Кантралёрам заставалася толькі паўтарыць услед за героем іншага бардаўскага твора: «Нет, ребята, все не так, все не так, ребята!» і параіць выправіць парушэнні.

Казка пра малочныя рэкі

Гомельская вобласць. Летась у шэрагу сельгаспрадпрыемстваў, як у казцы, ліліся шырокія малочныя рэкі. Але яны ўміг перасохлі, калі туды завіталі кантралёры. Выявілася, што ў КСУП «Крупец» за студзень – кастрычнік 2019 года аб'ём вытворчасці малака быў завышаны больш чым на 500 тон, у КСУП «Грабаў» – каля 270 тон, у філіяле «Дварэц» ААТ «СГЦ «Зарэчка» – каля 160 тон...

Літаратурны талент «казачнікаў» будуць ацэньваць у праваахоўных органах. У згаданых прадпрыемствах ужо ўзбудзілі крымінальныя справы.

Куды завяла дарога?

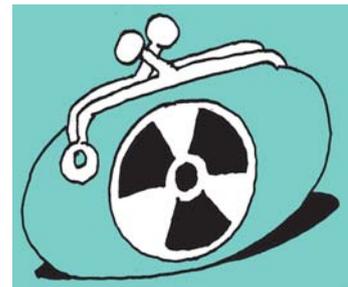
Мінск. Кажуць, дарога цывілізацыі выбрукавана квітанцыямі пра аплату падаткаў. Калі так, тады дырэктар і заснавальнік сталічнай станцыі тэхнічнага абслугоўвання, напэўна, марылі трапіць у каменны век. Яны не паказвалі ў бухгалтарскіх дакументах значную частку выручкі, а дзялілі яе паміж сабой і выдавалі работнікам фірмы ў «канвертах». За пяць гадоў бюджэт не атрымаў звыш 300 тысяч рублёў...

Цяпер махінатары рызыкуюць страціць магчымасць гуляць па любых дарогах. На маёмасць накладзею арышт. Вядзецца следства...

Узбагаціліся

Касцюковіцкі раён. Сельскагаспадарчае прадпрыемства замест забруджанай радыёнуклідамі і цяжкімі металамі глебы паспрабавала ўзбагаціць сябе. У межах Дзяржаўнай праграмы па пераадоленні наступстваў катастрофы на Чарнобыльскай АЭС атрымала ад дзяржавы ў 2018 годзе звыш 20 тысяч рублёў на работы па ўнясенні мінеральных угнаенняў і... усё. Мерапрыемствы не праводзіліся, але службовыя асобы ўключалі іх у акты выкананых работ...

Разжыцця грашыма не атрымалася: іх давялося вярнуць. Падманшчыкі заплацілі штрафы.

Па матэрыялах прэс-цэнтра Камітэта дзяржаўнага кантролю Распублікі Беларусь.

Пётр КОЗІЧ.

Вішчы!

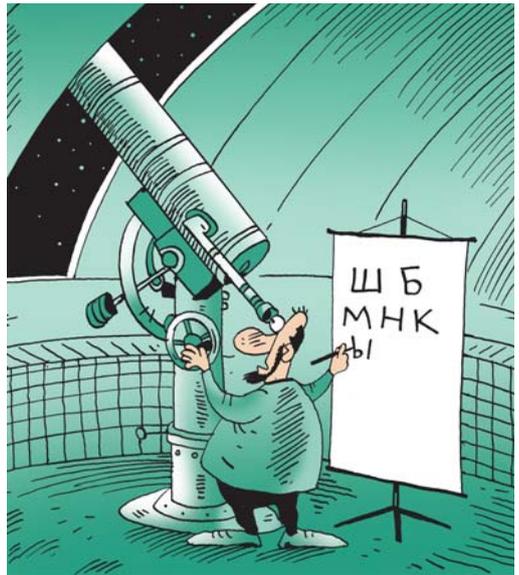
ВЫСОКІ ГУМАР ПЯТРА КОЗІЧА

27 красавіка 1950 года ў вёсцы Юнькі Пастаўскага раёна Віцебскай вобласці нарадзіўся Пётр Серафімавіч КОЗІЧ. Яшчэ лежачы ў калысцы, ён з усмешкай пазіраў на сонечныя зайчыкі, што скакалі па столі. Пазней малы Пеця размалёўваў забавнымі малюнкамі ўсе даступныя паверхні і ўсё ж з цікавасцю пазіраў і на столь.

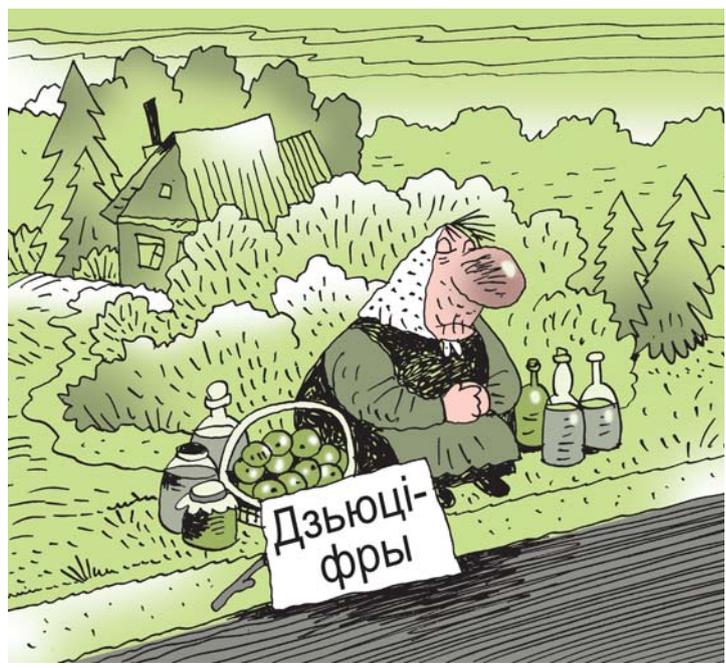
Чым вышэйшы ростам становіўся Пётр, тым больш імкліва расла яго творчасць. Быў ён выкладчыкам эстэтыкі, начальнікам бюро дызайну, загадчыкам аддзела мастацкага афармлення газеты «Віцьбічы», супрацоўнічаў з выдавецтвамі, афармляў кнігі... І цяпер усё працягвае імкнуцца да прафесійных вышын.

Атрымаўшы міжнароднае прызнанне, а таксама прызы і ўзнагароды многіх конкурсаў карыкатуры, Пётр Козіч па-ранейшаму застаецца майстрам высокага палёту.

Рэдакцыя і рэдкалегія часопіса «Вожык» віншуюць вас, Пётр Серафімавіч, з 70-й вясной і жадаюць моцнага здароўя, высокіх намераў!

Даровае котачог і аўтарог
часопісе!
З вершнікні слайго шпцера
маршо Вам добраа здароўд,
вострага шера, чвёрдана
апоўнка і доўгана піёмана
свядоўства з кашчана
Вожыкам!
Петра Козіч
2010

Прывітанне, братка Вожык!

Летась у ліпеньскім нумары я пісала ўжо пра тое, як на вуліцы Янкі Лучыны адкрылі фірменную краму «Мінск Крышталь» (дом 10) побач з сярэдняй школай № 130 імя Рут Уолер (дом 16), хвалявалася пра іх небяспечнае суседства. Заўважала, у прыватнасці: «Можна запярэчыць, што дзеці забароненае не дастануць. Але ж цыгарэты яны неяк знаходзяць?» і нават не здагадвалася, што будзе далей.

Напачатку побач з установай адукацыі паставілі кіёск «Табакерка», потым ён знік, а праз некаторы час з'явіўся на процілеглым баку вуліцы каля прыпынку і гіпермаркета «Еўраопт», дзе таксама можна дастаць цыгарэты. Між тым, праз некалькі соцень метраў каля іншага прыпынку, побач з крамай «Гіпа», з'явіўся яшчэ адзін аб'ект, дзе таксама збіраюцца гандляваць тытунёвымі вырабамі.

Ці не зашмат падобных кропак? Кажуць, быццам і ад іх будзе карысць, калі пачнуць прадаваць праязныя білеты на грамадскі транспарт. Верыцца з цяжкасцю. Другая «Табакерка» знаходзіцца не так далёка ад бліжэйшага кіёска ДП «Мінсктранс»...

А як быць з несучасальнай статыстыкай: у краіне памірае прыкладна 40 чалавек у дзень ад захворванняў, звязаных з курэннем? Увогуле каля 40 працэнтаў смярцей мужчын працаздольнага ўзросту звязана з гэтай шкоднай звычкай.

І сапраўды невядома, што горш: рэклама тытуню ў любы час па тэлевізары ці такія назойлівыя і законныя «Табакеркі»?

Вольга КАВАЛЬ,
г. Мінск.

Шаноўны Вожык!

Як звычайна называюць чалавека, які купляе па адной (невывсокай) цане, а потым прадае па другой (даражэйшай)? Правільна, прадпрымальнік. А калі падчас распаўсюджвання каронавіруса незаконна гандлюе праз інтэрнэт па завышаным кошце аднаразовымі медыцынскімі маскамі, пальчаткамі і дэзінфектарамі, набытымі раней у аптэках? Як, дарэчы, рабіў адзін гродзенец, якога нядаўна аштрафавалі...

Сапраўды, надзвычайныя падзеі яскрава паказваюць існасць людзей. Толькі ў адных добрую, як, напрыклад, у супрацоўнікаў сталічнага кафэ «Grillman», якія зачыняюцца для наведвальнікаў, каб гатаваць гарачыя абеды для ўрачоў з гарадской клінічнай інфекцыйнай бальніцы. Ці ў састарэлага італьянскага святара Джузэпэ Берардзелі, які ахвяраваў апарат штучнай вентыляцыі лёгкіх маладому хлопцу, а сам памёр. Ці ў тых ІТ-кампаній, арганізацый, людзей, хто пералічвае сродкі на дабрачынны рахунак Міністэрства аховы здароўя і іншыя беларускія праекты па барацьбе з каронавірусам: каб закупіць абсталяванне для лабараторнай дыягностыкі COVID-19, дыягнастычныя наборы, ахоўныя сродкі, лякарствы, а таксама сродкі абароны для сацыяльных работнікаў, медсясцёр і валанцёраў, якія падчас эпідэміі дапамагаюць пажылым людзям на даму... А ў іншых — толькі камерцыйную жылку і жаданне зарабіць на страхах і няшчасцях суайчыннікаў.

Марыя ГРЫБОЎСКАЯ,
г. Гродна.

Добры дзень, дружа Вожык!

Часта наведваю брата, які жыве ў вёсцы Мілавіды Баранавіцкага раёна, і заўважыў вечную вайну паміж энергетыкамі і бусламі. Летась работнікі скінулі на зямлю некалькі іх гнёздаў са слупоў ЛЭП. Птушкі не здаліся і зноў паспрабавалі будаваць жыллё, толькі дарэмна. Яны біліся аб «яршы» (металічныя трубы, якія спецыялісты прыварылі да апор), калечылі крылы і гінулі...

Зразумела, месцы для «дамоў» даўганогія выбіралі небяспечныя як для сябе (маглі загінуць ад удару токам), так і для жыхароў (ад кароткага замыкання ўсе застаюцца без святла). Ды сродак вырашэння праблемы занадта радыкальны і жорсткі. Тым больш, што выбару ў птушак няма. Дахі сучасных дамоў не падыходзяць, каб там пасяліцца, а асобных прыдатных для гэтага дрэў застаецца ўсё менш.

Аднак нарэшце супрацоўнікі ААТ «Белсельэлектрасетбуд» вызначыліся са стандартамі слупоў з буслянкамі, якія замяняць існуючыя траўматычныя. У красавіку канчатковы варыянт накіруюць у ДВА «Белэнерга» для зацвярджэння.

Але ці скончыліся б пакуты птушак, калі б не скаргі жыхароў у дзяржаўныя структуры, Адміністрацыю Прэзідэнта, арганізацыю «Ахова птушак Бацькаўшчыны», Нацыянальную акадэмію навук? Сумна ведаць, што без клопату неабыякавых грамадзян беларускі сімвал так і працягваў бы шукаць месца на роднай зямлі...

Алег МАКСІМАЎ,
г. Баранавічы.

Андрэй СІДАРЭЙКА

6 мая — Міжнародны дзень без дыет.

Афіцыйна

Міжнародны дзень без дыет быў заснаваны ў 1992 годзе Мэры Эванс Янг. Пасля перажытай нервовай анарэксіі яна пачала дапамагаць людзям любіць сябе такімі, як ёсць. Сімвалам Міжнароднага дня без дыет з'яўляецца блакітная стужка.

СМАЧНА ЕСЦІ!

Гумарэска

Гэты дзень мы з жонкай вельмі чакалі, бо абое прытрымліваемся дыет. Маша — каб не псаваць фігуру, а я — каб артэрыяльны ціск быў у норме.

Рыхтавацца пачалі загадзя. На працягу двух тыдняў у халадзільніку з'яўляліся ўсё новыя і новыя прадукты. А напярэдадні мы з Машай дапазна гатавалі розныя стравы. Сялядзец пад футрам, студзень, салата «аліўе», канапэ, кавалачкі чырвонай рыбы і ікра на часночным батоне, запечаная курыца, свініна пад сырам... А на дэсерт набылі двухкілаграмовы торт.

Раніцой урачыста селі за стол, налілі ў фужэры шампанскае, выпілі... Толькі ўзяліся за канапэ, як у дзверы нехта пазваніў.

На парозе стаяў сусед Толік. У яго сённа, аказваецца, адгул. Толік з тых суседзяў, хто не пакіне ў спакоі, пакуль не раскажа апошнія навіны. Каб не таўчыся на парозе, запрасіў яго за стол.

— Нічога сабе! — здзівіўся Толік. — У вас тут нібыта Новы год!

— Не, гэта мы Міжнародны дзень без дыет адзначаем, — растлумачыў суседу.

— Цудоўнае свята! Зайздросчу вам... Мы з жонкай ужо не ведаем, калі тыя дыеты скончацца, — шчыра выгукнуў мужчына.

Толік — хударлявы, колькі яго ведаем. А ведаем ужо дваццаць гадоў. Як пабудоваўся гэты дом і мы разам засяліліся ў кватэры побач. Ніколі не думалі, што ён і яго жонка прытрымліваюцца дыет.

— А ў вас са Светай... Напэўна, здароўе? — асцярожна запыталася Маша.

— Каб жа! — распачна махнуў Толік рукой. — Са здароўем у нас поўны парадак. Сын другі год платна ва ўніверсітэце вучыцца. Тысяча долараў у год. Як такія

грошы назбіраеш? Мы ж не праграмісты. А звычайныя слесар і пекар. Толькі дыета і выручае.

— Тады адзначай у нас. І забудзься хоць сённа пра дыету! — расчулілася жонка.

— Дзякую, мае вы дарагія суседзі! Што б я без вас рабіў? Па запалкі і то толькі да вас заходжу, — шчыра прамовіў Толік.

Толькі паспелі кульнуць чарку, як у дзверы зноў пазванілі. Цяпер — знаёмы Дзіма, у якога таксама быў выхадны.

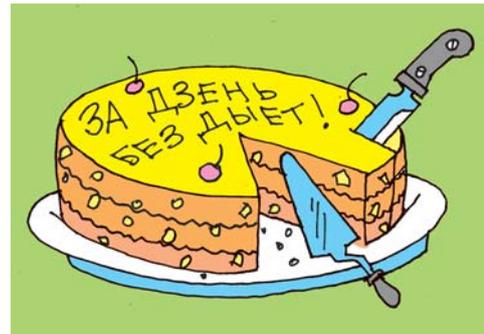
— У цябе ёсць набор ключоў? Машыну хацеў падрмантаваць, а інструмента не хапае...

— Давай не сённа, — папрасіў я. — У нас свята. Міжнародны дзень без дыет. Словам, не адарвацца ад стала.

— Такое свята і я адзначыў бы, — уздыхнуў Дзіма. — А то з жончынымі дыетами ўжо забыўся пах смажанага мяса. Мая Вера што? Прыгожай хоча выглядаць, каб талія была, таму і мяне прымушае правільна харчавацца. У мяне ж ад той дыеты ўжо штаны звальваюцца, рамень не дапамагае.

— Тады давай за стол, — запрасіў я. — Хоць раз пасядзім па-чалавечы, а не ў гаражы.

— І то праўда, — пагадзіўся Дзіма. — Пачакае тая машына!..

Толіку давялося крыху пасунуцца. Знайшоўся і табу-рэт. Госці падымалі тосты за здароўе, каханне, гутарылі пра жыццё... Размову перабіў званок у дзверы. Зноў адчыніў...

У кватэру зайшла паўнаватая бабуля Зося. Пра такіх кажуць: «Пра ўсіх усё ведае».

— Сусед, ты майго шыбеніка не бачыў? — запыталася кабета.

Шыбенікам яна называла свайго дзеда, які часам сыходзіў з дому і недзе туляўся па вуліцы.

— Не, не заходзіў, — адказаў я.

— Чую, у вас гулянне нейкае, дык, думаю, можа, і зайшоў, — не сунімалася бабуля.

Стала зразумела, што Зося і тут усё ведае, таму не стаў хавацца.

– Адзначаем Міжнародны дзень без дыет. Але ваш муж не заходзіў. Калі хочаце, то і вы можаце прысесці з намі, – апошняю фразу я сказаў дзеля прыліку, але дарма.

– Чаму б і не?

Гасцям давялося яшчэ пасунуцца...

– Я ніколі дыет не прытрымлівалася. Якая ёсць, такой няхай мяне і прымаюць. Люблю смачна паесці, ды і муж таксама. Таму мы абое і круглыя, – ужо за сталом ахвотна расказвала старая. – А ў такое свята нават грэх сабе ў нечым адмаўляць.

Суседка кульнула кілішак, пачала закусваць... Праз паўгадзіны яна даядала селядзец пад футрам, бадай, апошняю страву, што заставалася на стале, і ўсё расказвала пра шыбеніка-мужа, дзяцей, унукаў...

Мы глядзелі на яе, слухалі і думалі: вось жыве чалавек! Ні турбот, ні дыет. Падабаецца сабе такая, якая ёсць. А гэта, між іншым, галоўны матыў свята! Усім нам трэба нечаму вучыцца ў яе...

Калі на стале стала зусім пуста, госці пачалі разыходзіцца. Усе хвалілі гаспадыню Машу за смачны стол, мяне як гаспадара за запрашэнне, ляпалі сябе па жыватах і казалі, што свята атрымалася на славу!

Мы з жонкай прыбралі кухню, памылі посуд і толькі тады ўзгадалі, што ў зале на стале застаўся нескранутым дэсерт. Паставіўшы торт на кухонны стол, я адключыў дамафон, свой і Машын мабільныя тэлефоны.

– Выбачай, талія, – сказала Маша. – Але сёння такое свята.

– А давай падымем тост за тое, каб жаночую талію не псавалі ніякія свята!

– І каб у кожнага не было нагод, каб марыць сябе дыетай, – дадала жонка.

Мы «чокнуліся» кубкамі з гарбатай і пачалі ўплятаць вельмі каларыйны шакаладны торт з курагой.

А на вуліцы была цяплынь. Людзі хадзілі ў майках і радаваліся сонечнаму дню. Пэўна, як і мы, яны таксама не думалі ні пра якія дыеты.

*Рэчыцкі раён,
агр. Караваччы.*

Між іншым

Калі вы марылі хоць дзень пахадзіць без штаноў, то 3 мая ваш дзень! Але каб не мець клопату з праваахоўнымі органамі, зрабіце гэта прыстойна, па этыкеце. 6 мая неафіцыйнае свята ўсіх школьнікаў і настаўнікаў – Дзень без дамашніх заданняў. Хто любіць калекцыяніраваць усялякі хлам – ваш дзень 17 мая. Менавіта ў гэтую дату святкуюць Дзень плюшкіна. А 18 мая можна дазволіць сабе не мыць посуд: як-ніяк, Дзень бруднага посуду. Гуляем!..

Пётр КОЗІЧ.

ДЫЯЛОГІ-КАМАРЫЗМЫ

Хітры план

– Мне зязюля налічыла
Цэлых восемдзесят пяць.
Потым трохкі адпачыла,
Трыццаць каб яшчэ дадаць.
– І ўсяго? А я хітрэйшы,
Тыдзень бавіў ля дуброў.
І ўжо маю – не паверыш –
Трыста сорок шэсць гадоў.

На ўсялякі выпадак

– Сёння прыйдуць Кажамякі,
Трэба ўсё як след прыбраць.
Каб няёмкасці ніякай –
Схавай посуд з серабра.
– Украдуць? І праўда, Рая,
Лепш за ўсё тады схаваць.
– Ну, ты прастата святая!
Посуд могуць апазнаць...

Мікола КАМАРОЎСКІ,
г. Орша.

СТУДЫЯ МАЛАДЫХ КАРЫКАТУРЫСТАЎ

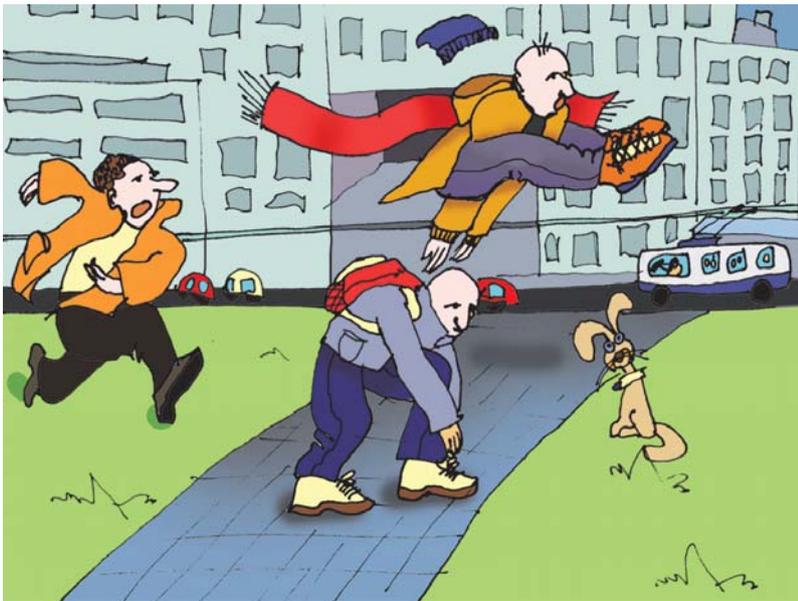

Аліна СІБЕЦ

Нарадзілася ў 1998 годзе ў Мінску. Вучылася ў гімназіі № 75 з архітэктурна-мастацкім ухілам. Скончыла Мінскі дзяржаўны мастацкі каледж імя А. К. Глебава (аддзяленне станковага жывапісу).

Працуе ў ААТ «Інтэджэр» мастаком, робіць вокладкі для дзіцячых кніжак, а таксама стварае дзіцячыя цацкі-канструктары з кардону.

Аліна любіць прыкмяцаць камічныя сітуацыі ў паўсядзённым жыцці. Самыя цікавыя моманты замалёўвае ў скетч-буку ці запісвае ў дзённік, каб потым падзяліцца імі з сябрамі і з вамі, шануюныя чытачы!

Аліна СІБЕЦ.

Крысціна ШЧЭМЕЛЕВА

Нарадзілася ў 1998 годзе ў Мінску. Скончыла Мінскі дзяржаўны мастацкі каледж імя А. К. Глебава (аддзяленне станковага жывапісу). Вучыцца цяпер у Акадэміі мастацтваў па той жа спецыяльнасці.

Па яе словах, смешнае малое нячаста. У асноўным калі добры настрой і калі здараюцца забаўныя гісторыі. Некаторыя камічныя сцэны Крысціна чэрпае з жыцця сваёй сям'і, сяброў і аднагрупнікаў, якія і з'яўляюцца галоўнай крыніцай натхнення.

Крысціна ШЧЭМЕЛЕВА.

**Вечна
МАЛАДЫЯ**

Прафесар, дзядок пасівелы,
Задумаўся моцна аб нечым,
Схіліўшыся над пажаўцельым
Стосам папер пакамецаных.

– Відаць, як філосаф не варты
Зусім ні на што, бо ад рання
Без выніку, але ж упарта
Шукаю адказ на пытанне.

Чаму ўсе старэюць: суседкі,
Сяброўкі і жонкі паволі...
А трэцяга курса студэнткі –
Вось дзіва дык дзіва – ніколі?!

Сцяпан ЦАРЫК,
г. Брэст.

Выкладчык ушчувае несумленна-
га студэнта.

– Зноў не падрыхтаваліся! Вы ж
абяцалі стаць у гэтым
семестры іншым чала-
векам!

– Вось і стаў. Але
выявілася, што ён так-
сама гультай.

***

Ідзе экзамен. Студэнт выходзіць
адказваць з маленькай паперкай, на
якой напісана толькі пара тэзісаў.
Прафесар пытаецца:

– А дзе ваш адказ?
– У галаве.

– Тады гэта што
такое?

– Тое, што не змя-
сцілася.

***

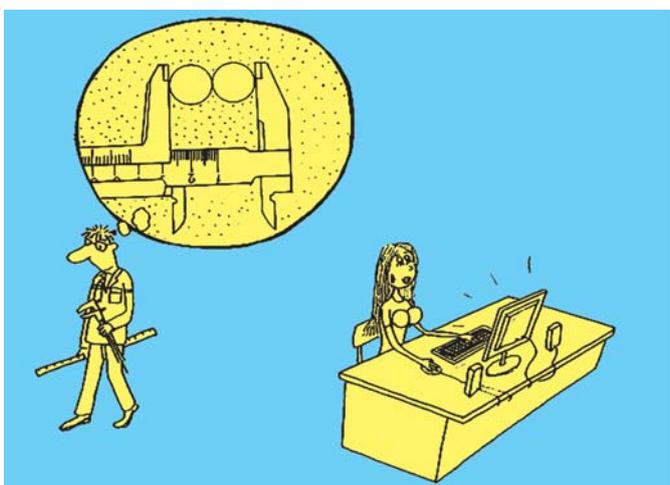
Прафесары прымалі іспыты і
ляр'яну. Здавалі студэнты і нервы.

***

– Дзяўчына, прабачце! У вас
ёсць старонка ў сацыяльнай сетцы?
– Не, а што?
– Шкада, маглі б пазнаёміцца...

Мікола ПІРГЕЛЬ.

Аляксандр ПЯТРОЎ x 2.

Жыць у грамадстве і быць вольным ад грыпу – немагчыма.

***

Засадніла ў горле. Пашукала ў інтэрнэце, чым яго прапаласкаць. Сярод іншага знайшла саляны раствор і бурачны сок. Наварыла баршчу... Лячуся.

***

– Мая правая нага не дае спакою: баліць і баліць...
– Гэта ўзрост.
– Левай столькі ж гадоў, але з ёй усё добра!..

***

– Чаму прыёму ўрача даводзіцца чакаць некалькі гадзін?
– Бо час лечыць!

***

Той, хто крычыць у гневе, смешны. Той, хто маўчыць у гневе, страшэнны. Той, хто спіць у гневе – медык на дзяжурстве...

***

– У нас людзі імгненна папраўляюцца! Гарантую!
– Дзіўная нейкая клініка для пахудзення.

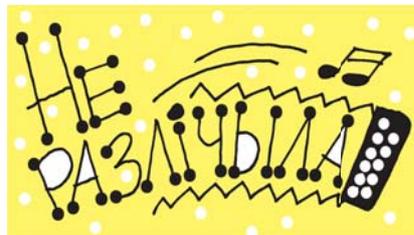
НА РАБОТУ ЯК НА СВЯТА...

Вершаваная гумарэска

На работу як на свята, я вясковай вулкай крочу. Спраў у фельчара багата, пра іх думаю і ноччу. Толькі ранкам ФАП адкрыю, ля дзвярэй ужо чарга. Бабцы Мані круціць шыю, а яшчэ баліць нага. Дзед Паўлюк крычыць: «Ратуйце! Не дыхну – радыкуліт!». У Антося баліць

страўнік, не дае заснуць гастрит. Цётка Гэля просіць «но-шпу», без яе, крычыць, памру; кажа: «Сена нават ношку я карове не дапру». Вось заходзяць Петраковы: з «ліхтаром» пад вокам ён, у сукенцы яна новай, ажно свеціцца шыньён. Ён суроова хмурыць бровы: «Я прашу пабоі зняць!» А яна праз два-тры словы ўсё шукае яго «маць»...

Ні хвіліны не прысела, ногі – быццам хто адняў. Вельмі хутка праляцела за работаю паўдня. Толькі супу сербанула, як на выклік ехаць час. Куртку хутка апранула, сумку ў рукі і – «на газ». На кані мяне Мікола да Брыковічаў падвёз. Завітала там у школу – грип зваліў усіх ўсур'ёз. Што б яны без медыцыны тут рабілі, без мяне? Супраць

Суботні вечар у бальніцы,
Баян іграе-весяліць...
Ў палаце Валі не ляжыцца –
Ёй спіна менш ужо баліць.

Стаіць, стрыжэ яна вачыма,
Каб дзе танцора адшукаць.
Не пройдзе Хведар сённяя міма –
Кабета хоча танцаваць.

На крылах кавалер з'явіўся,
Паставіў мыліцу ў куток.
З жанчынай лёгка закружыўся,
Буркуе, нібы галубок.

Танцор кульгавы – не загана,
Хоць мае палінялы чуб.

грыпу я вакцыны рэкламую нат у сне!.. Лазня ёсць, ды не працуе, ніякога з яе толку. Тэрмінова я начальству прапішу лупцоўку! У калгаснае сталоўцы мухі, быццам пацукі... Дзе знайсці, скажыце, слоўцы, адчыхвосціць каб такіх?!

Што пабачыла, пачула, перадам у сельсавет... Цётка Зіна у два мігі зноў мяне – ў рэальны свет: «Вой, дакторка, выязджайце, час дачушцы нараджаць!» – «Выязджаем! Сустракайце! Пачынайце

апранаць!» Добра, «хуткая» паспела і давезла да Узды. Уздыхнула, не самлела, кубак выпіла вады...

Родны ФАП мяне чакае ранкам, вечарам ды днём. Справы лепшае, я знаю, не знайсці мне і з агнём. Хоць і клопатаў тут многа, і зарплата «не ахці», але ўсё-ткі, дзякуй богу, мне шанцуе па жыцці. Для людзей штодзень працую, для іх шчасця на зямлі. Больш нічога не хачу я – каб здаровымі былі. Хай здароўе ваша хата мае многа: гэта скарб!

На работу, як на свята, я іду ў свой родны ФАП...

Пачуў і запісаў маналог фельчара Віктар САБАЛЕЎСКІ,
г. Узда.

Аляксандр ШМІДТ x 2.

За ім цікуе збоку Ганна:
Мужчына ёй таксама люб.

У Валі шчокі заірздзелі
І вочы радасна гараць.
Патанцаваць усе б хацелі –
Няхай зайздросліва глядзяць!

Між тым танцорка грацыёзна
Руку ўзняла, нібы крыло, –
Адчула боль, але ўжо позна,
Бо паясніцу ёй звяло...

Той момант Валя праклінала,
Калі пусцілася скакаць:
«Раней я дыхту задавала,
Ды час пра танцы забываць...»

Вольга ЛАБАЖЭВІЧ,
г. Клецк.

Размаўляюць два псіхіятры.
Адзін кажа:

– Я цяпер займаюся выключна цікавым выпадкам раздваення асобы.

– І чым жа ён цікавы?

– Мне ўдалося кожнага з іх угаварыць плаціць за лячэнне!

* * *

Урачы выйшлі на акцыю пратэсту. Але ніхто не можа зразумець, чаго яны хочуць, бо нельга разабраць надпісы на транспарантах.

* * *

Дзецці анестэзіёлага засынаюць роўна ў дзесяць.

* * *

Занадта позна Марына зразумела, што не варта было звяртацца да пластычнага хірурга, у якога ў прыёмнай вісяць рэпрадукцыі карцін Пабла Пікасо.

* * *

Фразы, якія лепш не чуць, калі ляжыш на аперацыйным стале:

– Хто-небудзь бачыў мой гадзіннік?

– Які дурань выдраў з інструкцыі пяць старонак?!

– Паднаціснулі! Праз дваццаць хвілін хакей!

– Сястра! Дайце мне гэту... як яе... ну...

– Калі гэта печань, то дзе тады селязёнка?

– Нічога, на памылках вувацца!..

* * *

Як можна лічыцца баязліўцам, калі п'еш лякарства, прачытаўшы пра ўсе яго пабочныя эфекты!

Аляксандр ШМІДТ.

Зоя НАВАЕНКА

РЭКЛАМА — ЛАКАМАТЫЎ ГАНДЛЮ

«Рэклама — гэта сродак прымусіць людзей мець патрэбу ў тым, пра што яны раней і не чулі», — слухна заўважыў Марці Ларні, фінскі пісьменнік-сатырык.

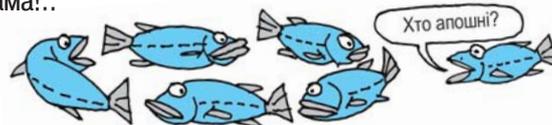
Узгадаўся даўні выпадак, з 80-х гадоў. Неяк, прыехаўшы па справах у сталіцу, я зазірнула ў знаёмы магазінчык. На дзвярах вісела аб'ява, напісаная вельмі дробнымі літарамі: «Сёння в 10.00 к нам в магазин завезли свежемороженую рыбу хек. Отпускаем только по одному килограмму в одни руки».

Заходжу. Чарга даволі вялікая. Стала. Чакаю...

Сумленна адстаяла паўгадзіны і — набыла 1,5 кілаграма хека. Бач ты! Чымсьці ж я спадабалася прадаўцу, што адважыў мне ажно паўкіло лішняй? Нават настрой узняўся.

Па дарозе на вакзал зазірнула ў іншыя магазіны і разявіла рот: у рыбных аддзелах паўнютка такой рыбы. Бяры, колькі пажадаеш! І ніякай чаргі...

Рэклама!..

Глыбоцкі раён,
г. п. Падсвілле.

Байка

Аднойчы Вожыка у гасці
Мядзведзь паклікаў на абед.
Сабраўся той да ягамосця,
Гасцінцы спакаваў як след.

Залез няшчадна у запасы,
Што сам збіраў на цэлы год.
Грыбы — на іх быў вельмі ласы! —
Спляліся ў дружны карагод.

Вяроўкай Вожык іх старанна
Звязаў ды на спіне прынёс.
Крамяны яблычак, як пана,
Ускінуў горда на паднос.

Але ў гасцях ледзь не заплакаў —
Як устрымацца тут ад слёз?

Мядзведзь чамусьці ад прысмакаў
Упарта адварочваў нос...

Урэшце Вожык неахвотна
Аддаў гаспадару паклон,
У гасці да сябе ў суботу
Паклікаў шчыра сябра ён.

Прыйшоў Патапавіч з калодай —
Нядаўна выкраў у бары.
Яшчэ да кветкавага мёду
Прынёс крушынавай кары.

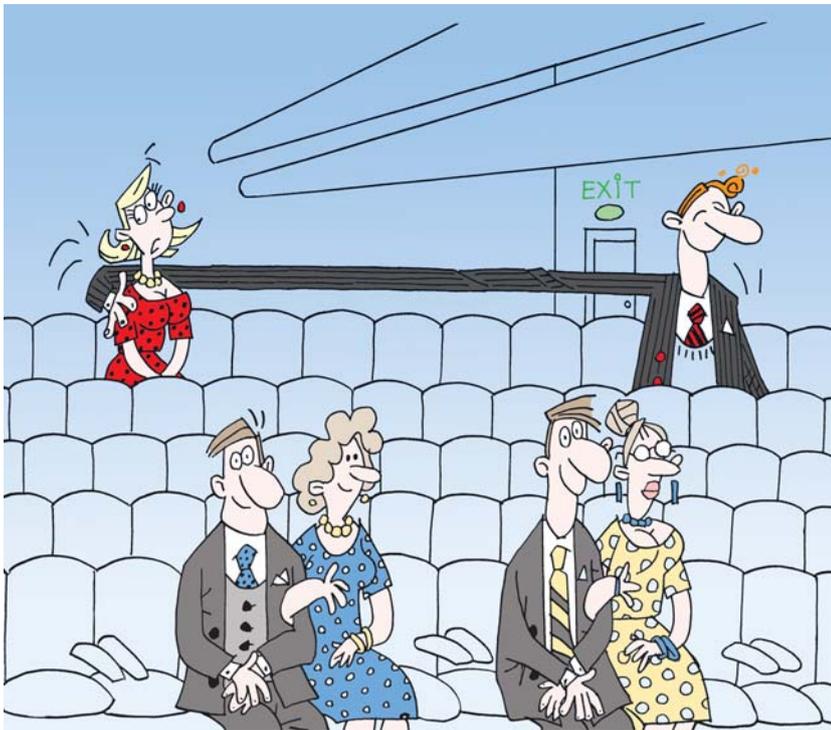
Сядзіць у Вожыкавай хаце
Ды з апетытам есць кару.
Гаспадары ж і важаняты
Насы вароцяць угару...

Каб не было такога з вамі,
Засвойце назаўсёды ўрок:
Сябруйце з тымі, з кім насамі
Глядзіце ў той жа самы бок.

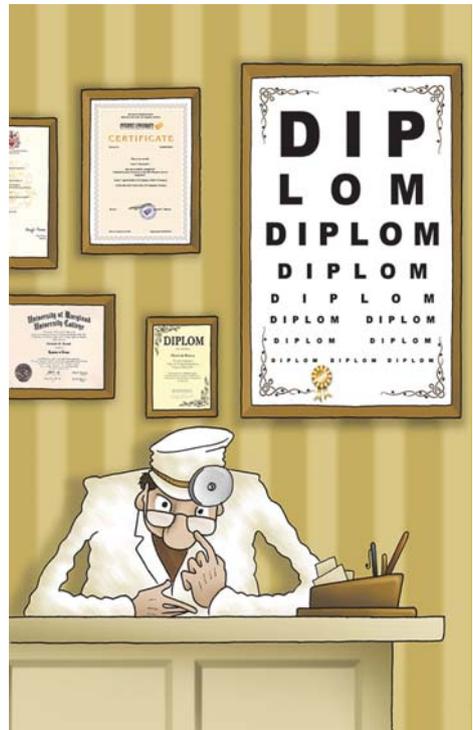
Антон ЛАБАНОЎСкі,
г. Марілёў.

Ж
181117179

Вікенцій ПУЗАНКЕВІЧ і Аляксандр КАРШАКЕВІЧ.

Алег ГУЦОЛ.

Аляксандр ШМІДТ.

З чаго ўсё пачалося? Як звычайна, з рамонту.

Спачатку вырашыў узяцца за дзверы. Якіх толькі мадэляў цяпер не існуе! З МДФ, плёначныя, ламіраваныя, шпон і экашпон, нават з паперы клеюць...

— Як з паперы? — не паверыў я кансультанту. — Яны ж рассыплюцца!

— Вы нічога не разумеете, гэта сучасна і даступна. Закажываеце, не пашкадуеце!

— А звычайных, з дрэва, як раней ставілі, няма?

— Звычайныя цяпер нікому не патрэбны, не модныя!..

Урэшце перадаў права выбару жонцы. Яна заўсёды хоча выглядаць разумнейшай за мяне, вось няхай і вырашае, што да чаго. (Я наогул здзіўляюся, як жанчыны ўмудраюцца выбраць, на іх думку, самы лепшы, а на самай справе — самы горшы варыянт? І потым, зразумела, абвінаваціць у тым мужчын.)

Віталь ЖУРАЎСКИ

ЗАЛАТЫЯ ДЗВЕРЫ

Іранеска

Вядома, жонка аддала перавагу дзвярам з утрамбананага слаістага нанакардону з тэлескапічнымі налічнікамі. Ад адной толькі назвы мне ледзь млосна не стала. І каштуюць, дарэчы, нібыта з золата зробленыя!

Пачыналася ўсё цудоўна. Завітаў спецыяліст, памераў што трэба, сказаў чакаць... Праз тыдзень паказаўся новы работнік, з шумам і пылам дастаў старыя дзверы і знік... Па кватэры вецер гуляе. У мяне нават кошка ў туалет дзверы за сабой зачыняе, а тут самім давялося неяк прыстасоўвацца...

Нарэшце яшчэ праз тыдзень прыехалі самі дзверы. Нічога асаблівага я не заўважыў. Дакладна не залатыя. А вось калі іх пачалі ўстанаўліваць! Такія нанадзверы майстры яшчэ не ставілі, таму вучыліся на мне. Кватэра ператварылася ў штаб мантажных работ. З першага разу нічога не атрымлівалася, усё крышылася і ламалася, хлопцы ўвесь час нешта падпілоўвалі і надточвалі... Таму, зразумела, нічога не стыкавалася, дзверы крывабочыліся і не зачыняліся. Каб выправіць становішча, патрабаваўся час. І грошы. Мой заказ станаўўся залатым...

Давялося рашучым чынам скасаваць дамову. Грошы нехаця вярнулі. На іх я, ужо нікога не слухаючы і нікому не давяраючы, набыў звычайныя дзверы з сасны. Паставілі мне іх за паўдня, без сучка і задзірынкі. А нанадзверы (іх ніхто нават не забраў назад) вывез на дачу. За зіму яны ператварыліся ў труху, а што не згніло, дагрызлі мышы...

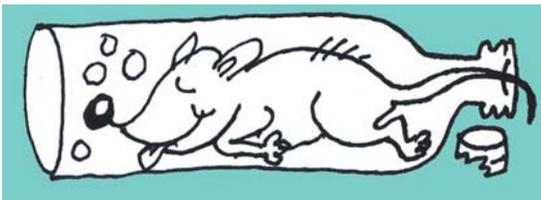
г. Жодзіна.

Генадзь АЎЛАСЕНКА

НЕЧАКАНЫЯ «ТАЛЕНТЫ» БРАТОЎ НАШЫХ МЕНШЫХ

Індыйскія пацукі і беларускія мышы:
што агульнага?

Біхар – адзін са штатаў Індыі з насельніцтвам больш за 100 мільёнаў чалавек і багатым жывёльным светам. Таму кур’ёзных выпадкаў, звязаных з жывёламі, тут хапае...

У апошні час у Біхары дзейнічае «сухі закон», які забараняе продаж любога алкаголю. Таму на складзе аднаго з паліцэйскіх участкаў сабралася ажно некалькі тысяч літраў розных спіртных напояў. Неўзабаве яны нечакана зніклі, засталася толькі парожняя тара...

Як высветлілася, пацукі прагрызлі каробкі і выпілі ўсе напоі. Менавіта так, не міргнуўшы вокам, растлумачылі мясцовыя паліцэйскія поўнае знікненне канфіскацы.

Міжволі ўспамінаецца вядомая байка Кандрата Крапівы «Калі ў краме ёсць нястача». Памятаеце?

У загадчыцы Анталі

«Мышы» з’елі скрыню солі,

А пасля яшчэ, заразы,

Бочку выжлукталі газы.

Пінгвіны не на міне

Усе ведаюць, што міны – гэта небяспечна. Асабліва тыя, якія застаюцца ў зямлі пасля ваенных канфліктаў і з’яўляюцца пастаяннай пагрозай для мясцовых жыхароў.

А вось на Фалклендскіх астравах менавіта міны выратавалі ад поўнага знікнення папуляцыю пінгвінаў. Іх ужо амаль не засталася, як у 1982 годзе распачаўся ваенны канфлікт паміж Вялікабрытаніяй і Аргенцінай. Нагадаю: Фалклендскія астравы ў той час (як і цяпер) належалі Вялікабрытаніі, але суседка-Аргенціна ніяк не жадала з гэтым змірыцца. І ў 1982 годзе аргенцінскі вайсковы дэсант захапіў астравы, абвясціў іх тэрыторыяй Аргенціны і пачаў узмоцнена рыхтавацца да абароны. А яшчэ – мініраваць усе стратэгічныя напрамкі.

Але гэта не дапамагло. Вялікабрытанія хутка разграміла аргенцінскіх ваяроў і прымусіла іх бясслаўна пакінуць Фалкленды. Мінныя ж палі – засталіся.

Англічане часткова іх абясшкодзілі, а астатнія замінаваныя ўчасткі абнеслі агароджамі з папераджальнымі надпісамі. І менавіта тут пачалі хутка размнажацца мясцовыя пінгвіны, бо, у адрозненне ад масіўных імператарскіх пінгвінаў Антарктыды, даволі лёгкія і спакойна могуць перамяшчацца па мінных палях.

Цяпер папуляцыя пінгвінаў на Фалклендах пераваліла за мільён!.. Відаць, каб у гэтых стварэннях замест крылаў былі рукі, то яны паставілі б помнік міне. І замест кветак прыносілі б да яго рыбак.

Слановы дэбаш

І зноў Індыя, і зноў алкаголь. Але калі на пацукоў узялі паклёп, то сланы такое ўтварылі!..

Аднойчы ў краму індыйскай вёсачкі Думуркота завезлі моцны мясцовы лікёр. Ягоны пах (напэўна, вельмі прыемны) пачулі сланы. Тады яны прыбеглі, уварваліся ў краму і выжлукцілі больш за 500 літраў спіртнога напоя. Людзей гэткая доза з ног зваліла б, а сланы толькі захмялелі. І, вядома ж, як і любыя п’янтосы, кінуліся шукаць «працяг банкету».

Уяўляеце, што здарылася з вёсачкай у выніку гэтых п’яных пошукаў? Каментарыі, як кажуць, лішнія...

Алег ГУЦОЛ.

ВЯСЁЛЫ СЛОУЎНІК

НЕРАЗБЯРЫХА – заляжалы тавар.

КАРОМЫСЕЛ – задуманая кара.

ПЛАДАНОСІЦЬ – працаваць
грузчыкам агародніннай базы.

ГАРЛАЧ – спявак.

ЦЫРУЛЬНІК – той, хто цыруе.

АБМАТАЦЬ – абкласці матам.

РУЛЕТКА – жанчына за рулём.

МАНОМЕТР – дэтэктар хлусні.

РАСЦЯГАЙ – нясун.

БАБЛО – жанчыны.

БАНКЕТКА – работніца банка.

ГАРБАЦІЦА – піць гарбату.

ЗАБАРАНИЦЬ – паскародзіць.

САЛАНЧАК – аматар сала.

АКРУГА – блакада.

МЕДЫЯТАР – работнік
мас-медыя.

Анатоль ПАЛЫНСКІ,
г. Берасіно.

Сяргей ЛАПЦЁНАК

МІНІЯЦЫОРЫ

Цыганка варожыць,
каб ведаў, што будзе...
Але прадказанні выконваюць людзі.

* * *

Вось парадокс разумнае істоты:
Больш разумення маеш –
больш самоты...

* * *

Хоць тое-сёе у запасе маю,
Перакананы, бо даўно жыву:
Я многае ў жыцці сваім губляю,
Ды найчасцей губляю галаву...

* * *

– Што плачаш ты на вуліцы? –
спытаў малы жанчыну.
– Ніхто мяне не любіць,
смуткую з той прычыны.
Нікому ні патрэбнаю,
ні роднаю не стала...
Хлапчук здзівіўся:
– Бедная... А ты ва ўсіх спытала?..

* * *

Дзяцінствы – два! У кожнага ў жыцці.
Спярша сталеем, потым раны гоім.
І, не паспеўшы з першага пайсці,
Гляджу – ужо ўваходжу я ў другое.

* * *

Ёсць у салодкае маліны
Сястрыца – колкая ажына.
Тут усяляк здараецца:
Каму што падабаецца...

* * *

«Я» і «заўтра» – рэчы несумесныя.
І таму прыгадваю часцей
Продкаў словы –
трапныя, пачэсныя:
«Паміраць – збірайся.
Жыта – сей!»

Мікалай ПАЛАТАЙ

Аптымістычная трагедыя

Абмеркаванне было строгім і прынцыповым.

Старшыня зачытаў праект рашэння: «За развал работы, ашуканства і прысваенне дзяржаўнай прадукцыі ў мэтах асабістай нажывы дырэктара саўгаса таварыша Заграбушкіна з работы зняць».

Мінула жалобнага маўчання.

Потым нехта спагадліва:

– Та-а-к... Трагедыя, чалавеку – год да пенсіі.

Пачалі падключацца іншыя:

– Уладкаваць на працу трэба б.

– А якая спецыяльнасць у Заграбушкіна? Аграномам працаваць змога?

– Не. Ведаў малавата.
– Брыгадзірам?
– Таксама не. Гонару зашмат.
– Трактарыстам.
– Не араў.
– Рахункаводам?
– Лічыць не ўмее.
Нехта рашуча сказаў:
– Тады яму адна дарога – у вяртаўнікі!

Усе бурна запырэчылі.

– Не-не! Нельга!

– Любіць паспаць без адрыву ад вытворчасці...

Раптам з прэзідыума:

– А калі... у другі саўгас?

– Кім? – спытала некалькі галасоў.

– Кім?.. А хоць бы і дырэктарам.

Усе з палёгкай уздыхнулі.

– Вось гэта правільна!

– Работа яму знаёмая!

– Гадок працягне!..

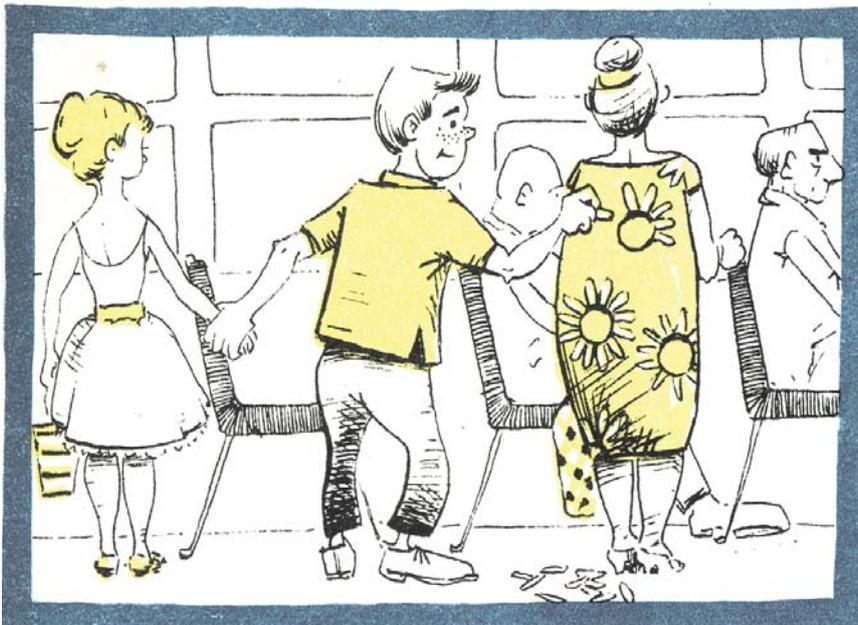
Галасавалі.

Старшыня аптымістычна аб'явіў:

– Аднагалосна!..

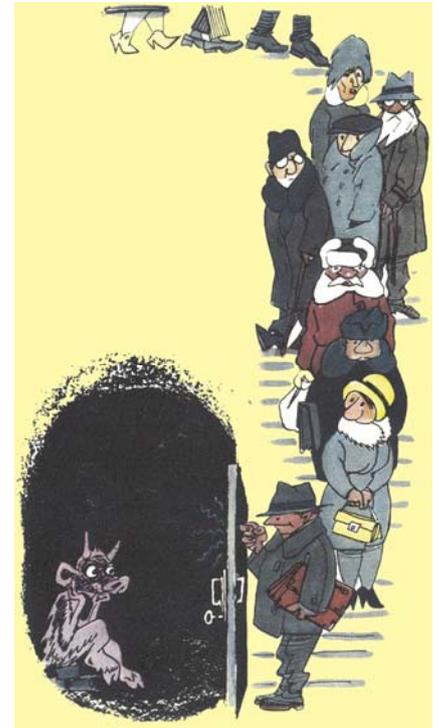
«Кракадзіл»

(«Вожык», № 1, 1977 год.)

– Любіць, не любіць...

Малюнак Сяргея ВОЛКАВА
(«Вожык», № 11, 1962 год.)

Чорт: – Няма калі дыхнуць – начальнік усіх да мяне пасылае.

Малюнак Валянціна ЦІХАНОВІЧА.

(«Вожык», № 7, 1963 год.)

ПАСЛЯ КАНЦЭРТА

– Даўнавата мы не бачыліся. Я, відаць, вельмі змянілася?

– Вас нават цяжка пазнаць. А вось рэпертуар ваш усё той-жа.

Малюнак Пятра АСТРОУСКАГА.

(«Вожык», № 8, 1951 год.)

Пачытайце дзецям

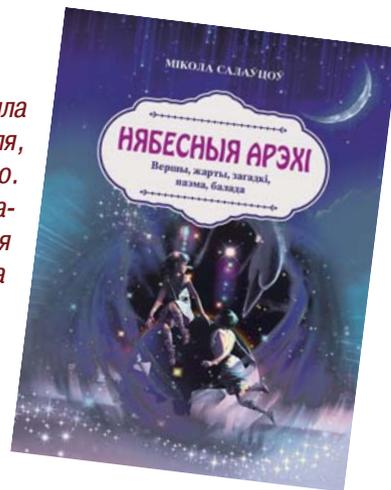
сябе штосьці адметнае. У яго таксама ўключаны паэма «Цётка Наста» і балада «Пракляцце вайне».

Заўважаючы пэўныя агрэхі ў грамадстве, аўтар заклікае да іх выпраўлення далікатна, неназойліва, без маралізатарства. А творы, адрасаваныя дзіцячай аўдыторыі, наскрозь прасякнуты шчырай любоўю паэта да самых удзячных і па-трабавальных чытачоў.

Пра арэхі і агрэхі

Новая кніга паэта Мікалая САЛАЎЦОВА, што пабачыла свет летась у магілёўскай друкарні імя Спірыдона Собаля, вызначаецца і жанравай, і тэматычнай разнастайнасцю.

«Нябесныя арэхі» – гэта зборнік вершаў, жартаў, загадак, у якім і дарослы, і маленькі чытач знойдзе для

Мікола САЛАЎЦОЎ

КАРОЛЬ ДВАРА

Сіямскі кот – кароль двара,
З такою грознай пыскай!
Яму штодзённа дзетвара
За смеласць дорыць «Віскас».
Каты не ходзяць па двары,
Яго баяцца сілы,
Бо ў забіякі кіпцюры
Вялізныя, як вілы.
Мартын ці ў спёку, ці ў мароз
На двор ідзе шырокі –
Сабакі ўміг, падцяўшы хвост,
Кідаюцца наўцёкі.

А кот Мартын, нібыта слон,
Нічога не баіцца,
Бо сам з сабаку ростам ён
І гэтым ганарыцца...

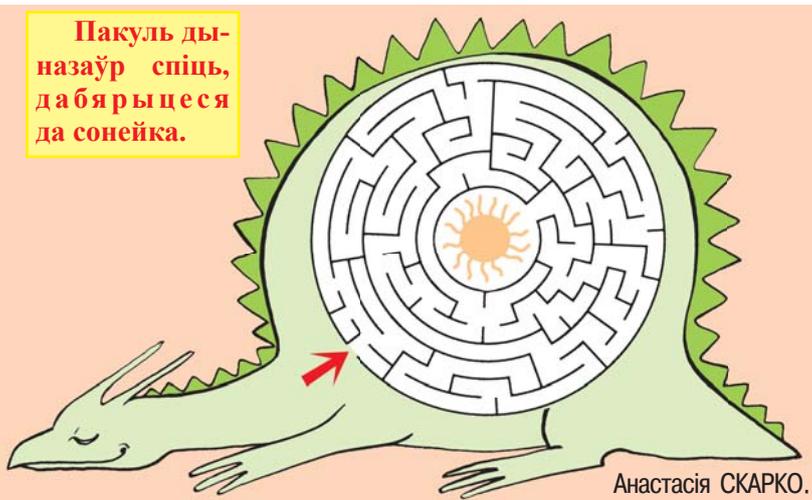
МОЙ СОН

Хапнуў сонца за прамень,
Як за лес сядала,
Адабраў я ў ночы дзень,
І ваўкоў не стала...
Раптам хмары наляцелі,
Дрэвы ў лесе пачарнелі,
Знікла сонейка з вачэй,
Прыляцеў Гарыныч-змеі.
Ён хацеў мяне ўкусіць,
Ды не змог акно прабіць...
Запаліў я свечку ў хаце
І пабег хутчэй да маці.
Сам ад сполаху дрыжу
І нясмела ёй кажу:

– Хапнуў сонца за прамень,
Як за лес сядала,
І вярнуў назад я дзень,
Ды аддаў няўдала.
Мяне мама паўшчувала
І сказала ціха:
– Спі, сыноч, ваўкоў не стала,
Знікла з хаты ліха.
І заснуў я вечарком
Ад цяпла і ласкі...
З таго часу перад сном
Не чытаю казкі.

**Пакуль ды-
назаўр спіць,
дабярыцеся
да сонейка.**

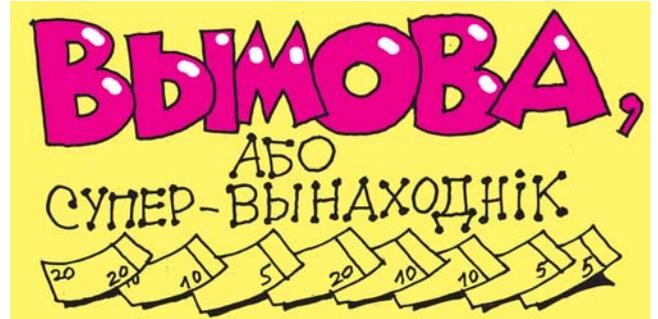

Анастасія СКАРКО.

Вікенцій ПУЗАНКЕВІЧ
і Аляксандр КАРШАКЕВІЧ.

Васіль ТКАЧОЎ

Гумарэска

У апошні час жыццё ў Міхася Зязюлькіна пайшло, як кажуць, наперакасяк. Жонка вытурыла з кватэры і падала на скасаванне шлюбу, з аддзела камплектацыі завода звольнілі. І прычына таму была адна – злоўжыванне алкаголем. Чалавек застаўся на раздарожжы... Што рабіць? Як жыць далей? Не, ён не лічыў сябе п'яніцам, божа барані, бо знайдзіце яшчэ таго, хто б шчыра ацаніў сваё становішча і прызнаўся ў гэтым. Як дурань не лічыць сябе дурнем, так і алкаголік – алкаголікам. Хоць, пагадзіцеся, алкагалізм – хвароба, і ад яе трэба лячыцца. А паколькі такую хворобу гэтая катэгорыя людзей не лічыць за сур'ёзную, то і наш герой на прапановы жонкі і сяброў па працы наведваць наркалагічны кабінет толькі махаў рукой, крыўдаваў і абураўся: «Знайшлі п'яніцу!»

Зязюлькін колькі дзён патуляўся па сябрах-знаёмых у горадзе, а потым сабраў такія-сякія транты і паехаў у вёску. Выбару не мелася. Бацькоўская хата прытуліць. Старыя ўжо адышлі ў іншы свет, а жытло нейкім цудам збераглося. Абмінулі яго, не кранулі мясцовыя аматары цягнуць усё, што можна лёгка збыць і потым прапіць. Нібыта ведалі: Зязюлькін вернецца і складзе ім кампанію.

ПАД ВУЛОМ 40°
НЕДАБОР ЦІ ПЕРАБОР
 Уладзімір ЦАНУНІН

З гулянкі тупаў чалавек.
 Адсвяткаваўся! Што з таго?
 Ды толькі ногі, як на здзек,
 Зусім не слухалі яго.

Гайдаўся ён, нібы трыснёг,
 На дол урэшце паляцеў,
 Бо выпіў больш таго, што мог...
 Ды, мабыць, меней, чым хацеў.

г. Вілейка.

Тамара РАДАВАНАВІЧ.

Міхась СЛІВА

Адзін забеспячэнец развозіў па школах раёна спірт для лабараторных работ. Па дарозе пакрыху выпіваў, а ў спірт даліваў ваду. У апошняй школе дырэктар, ве-

даючы прывычку забеспячэнца, праверыў, ці гарыць спірт. Той не гарэў.

– Дзіўна, – не разгубіўся забеспячэнец, – у суседняй школе яшчэ гарэў!..

* * *

- Пятро, ты даў свінні есці?
- Канечне.
- Есць?
- Не.
- І чаго б гэта?
- Хоча, каб да ежы гарэлкі дала.

– Ёй?

– Абаім, бо яна адна не п'е!

* * *

– Мікола, чаму ты заўсёды выпіваеш роўна чатыры кілішкі гарэлкі?

– Вычытаў у газеце, што сто грамаў прадухіляюць інфаркт міякарда як мінімум на дваццаць пяць працэнтаў. А я хачу гэтую небяспеку выключыць поўнасю!

«...і мора па калена»,
 Мн., 2014 г.

Яму і сапраўды абрадаваліся, нібы даўно чакалі. Як і належыць, сустрэчу абмылі: пакуль у Зязюлькіна меліся грошы, якія атрымаў на заводзе з нагоды канчатковага разліку. Але ж яны, грошы, заўсёды хутка заканчваюцца...

Неўзабаве сябрукі і сам Зязюлькін павесілі насы. Сноўдаліся па вуліцы і дварах, вынохваючы, дзе б можна было глытнуць. Аднак нічога не знаходзілі. Ды і як знойдзеш, дзе, калі іх ужо добра ведалі землякі і не ўсе нават адчынялі дзверы. Прэч, цуцыкі-выпівохі!

Але неяк Зязюлькін торкнуў угору пальцам і гукнуў:
— Эўрыка! Грошы будуць!..

Той-сёй з сяброў нават раскрыў ад пачутага рот, іншыя знерухомелі ад такой навіны і толькі аблізнуліся, як каты, запрыкмеціўшы смятанку.

Зязюлькін папрасіў сабутыльнікаў пакінуць яго аднаго, не перашкаджаць. Тыя паслухаліся. Але далёка не адыходзілі, моўчкі і нецярпліва назіралі за сваім выратавальнікам.

Ён жа тым часам дастаў смартфон і пачаў вадзіць пальцам па шкельцы, нарэшце прыклаў апарат да вуха... Праз колькі хвілін даў знак сябрукам, каб падыходзілі, і абрадавана выгукнуў слова, якое некаторым з іх ні пра што не гаварыла: «Ес!»

...У аддзеле камплектацыі завода тым часам на месцы Зязюлькіна з'явіўся новы чалавек. Паступова пра былога супрацоўніка пачалі забываць. А тут надарылася нагода ўспомніць: па выніках мінулага года ўсім налічылі прэмію, значыўся ў спісе і Зязюлькін.

Убачыўшы яго прозвішча, Верка Моніч усклікнула:

— Ой, як добра, і Зязюлькін у спісе! — жанчына нават запляскала ў ладкі. — Яму якраз спатрэбіцца грошы. Бо захварэў чалавек, сядзіць у вёсцы, усімі пакінуты і забыты, не мае капейкі нават на таблеткі. Нейк папрасіў у мяне дваццаць рублёў на лекі. Я са сваёй банкаўскай карткі скінула на ягоную. Цяпер гэта проста робіцца. Трэба выручыць бедалагу. Усё ж мы разам працавалі не адзін год.

Павісла маўчанне, і першым парушыў яго Сяргей Міхута:

— Пачакайце, што я чую! Я ж таксама перакінуў яму дзесяць рублёў на білет, каб ён змог з'ездзіць у раённую бальніцу. А потым яшчэ столькі, каб вярнуўся назад...

— А ў мяне папрасіў пяць рублёў, бо няма, кажа, нават за што цыгарэт купіць і хоць які бохан хлеба, — разгублена паглядзела на калег Ірына Воўчык і залыпала вачыма. — Што, падумала, сёння тыя пяць рублёў значаць? Няма пытанняў. Адправіла. Выручыла.

Былыя калегі не пераставалі здзіўляцца знаходлівасці Зязюлькіна. А Сяргей Міхута ўзяў ліст паперы і запісаў, хто колькі рублёў перакінуў са сваёй карткі на картку

Зязюлькіна. Атрымалася кругленькая сума! Больш за ўсіх грошай ахвяравала Верка Моніч. Бо калі раней не пашкадавала яму дваццаць рублёў, то пазней тройчы па тры: хіба ж гэта грошы?..

Магчыма, Зязюлькін звяртаўся не толькі да былых супрацоўнікаў. Заставаліся ж у яго ў горадзе знаёмыя, сваякі, суседзі... Нават калі па рубліку папрасіць — хто ж адмовіць? А калі рублік да рубліка, то гуляй, Зязюлькін! Нічога не скажаш, і сапраўды — супер-вынаходнік!..

Тым часам за супрацоўнікамі моўчкі назіраў начальнік аддзела Іван Іванавіч Заціркін. Ён стаяў у дзвярах, але падначаленыя так захапіліся абмеркаваннем сітуацыі з Зязюлькіным, што не адразу заўважылі яго.

Нарэшце Заціркін падняў руку, папрасіў цішыні і сказаў:

— Аб'яўляю ўсім вам вымову. Цікава, за што? Ды вельмі проста! Вы ж, сябры мае, не дапамагаеце Зязюлькіну стаць на ногі, не выручаеце чалавека, як самі думаеце, а наадварот, штурхаеце яго глыбей у багну... Ай-яй, як вам не сорамна! Малайцы, няма чаго сказаць. Шкада толькі, што вымову кожнаму з вас не магу занесці ў асабістую справу. Сітуацыя неардынарная. Але майце на ўвазе...

Зязюлькін жа разліваў пітво па шклянках і прымаў хвалебныя прамовы ад сябрукоў. Маўляў, ну і малайчына ж ты, Міхась, недарэмна маеш вышэйшую адукацыю. Не тое, што мы, цёмната!

Начальнік прычыніў за сабой дзверы, а яго падначаленыя пэўны час сядзелі нерухома. Ім, відаць, было шкада не грошай, а саміх сябе: так купіцца! Ну, Зязюлькін! Ну, пачакай!..

Цікава, ікалася Зязюлькіну ці не, калі ён каўтаў пітво, набытае за грошы былых калег?..

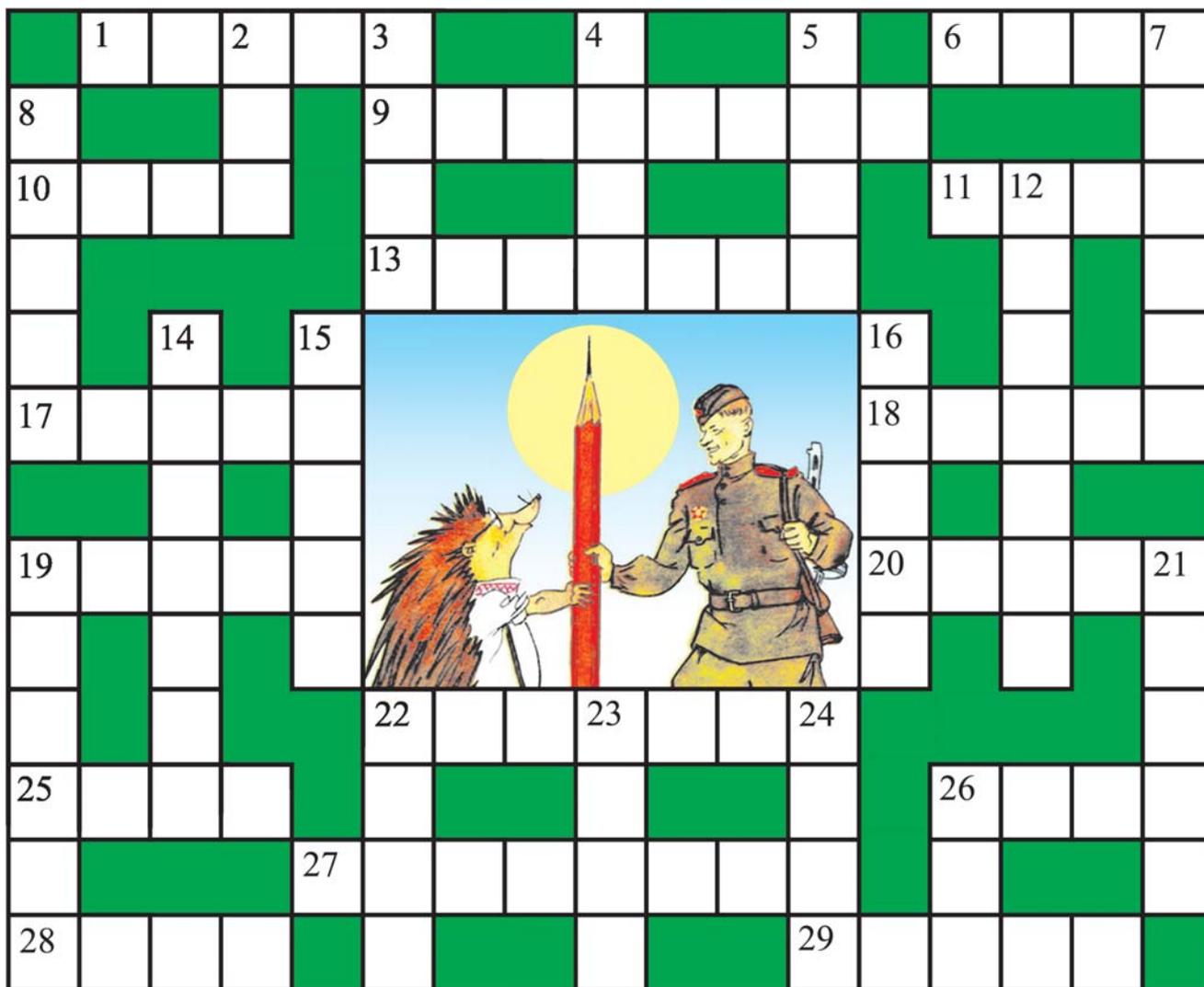
г. Гомель.

Вікенцій ПУЗАНКЕВІЧ і Аляксандр КАРШАКЕВІЧ.

Наша Перамога

Крыжаванка

Фрагмент малюнка Анатоля ВОЛКАВА («Вожык» №1, 1945 г.).

Па гарызанталі:

1. ... і частушка патрэбны, як снарад і пушка (*прыказка*). **6.** «Паліцай на казе / Самагонку вязе. / Яму кулю ўздагон, / І ... з яго вон» (*Тут і далей: прыпеўкі з агіт-плаката «Раздавім фашысцкую гадзіну».*). **9.** ... гарады бярэ (*прыказка*). **10.** ... Якубоўскі (беларус, Маршал і двойчы Герой Савецкага Саюза). **11.** Мазгавы цэнтр войскаў. **13.** Аперацыя ... – захоп японскага вострава Акінава арміяй ЗША пры падтрымцы амерыканскага і брытанскага флатоў у 1945 годзе. **17.** «Целаахоўнік» цара ў сярэднявечнай Русі. **18.** Саюзнік салдата ў барацьбе з хваробамі. **19.** Вецер холадам вее, у фашыста ... млее (*прыказка*). **20.** «І тужылі тугою магіл і краін / Па табе, залатая ... Перамогі» (*з верша Валянціна*

Таўлая). **22.** «Сігналізацыя» вартавога ў Расійскай імперыі. **25.** «Ссінены ... дрыжыць і плача: / «О божа, холад зноў сабачы, / Зіма-разбойніца ідзе, / Дзявацца дзе? Схавацца дзе?» (*прыпеўка*). **26.** «Дысцыпліна – ... перамогі» (*Аляксандр Сувораў, расійскі палкаводзец*). **27.** Дзе смеласць, там і ... (*прыказка*). **28.** Падраздзяленне пяхоты. **29.** «Не забудзе Беларусь / Пушчы і паляны, / Дзе хадзілі у ... / Хлопцы–партызаны» (*прыпеўка*).

Па вертыкалі:

2. Наш баец народам любім: ён усім брат і ... (*прыказка*). **3.** Дурань любіць красамойна, салдат любіць ... (*прыказка*). **4.** «... пахне порахам» – мастацкі кінафільм

студыі «Беларусьфільм», зняты па рамане Івана Шамякіна «Эшалон у Германію». **5.** Чырвоны ... — для ворагаў страх (*прыказка*). **7.** «Галоўнакамандуючы» ў спартыўных саборніцтвах. **8.** «... землю кратае, / Фюрар дзіркі латае. / Іх у Гітлера так шмат, / Што не хопіць фрыцу лат» (*прыпеўка*). **12.** Сёння — у полі трактарыст, заўтра — у арміі ... (*прыказка*). **14.** «У разведцы я была, / Выявіла склады, / Мы забралі ў нямчур / Зброю і ...» (*прыпеўка*). **15.** Не губляй адвагу — ... ні шагу (*прыказка*). **16.** «Як у лузе каля рэчкі / Нізка сцелецца туман, / Па усім Саюзе ходзіць / ... нашых партызан» (*прыпеўка*). **19.** Адзін са шматлікіх каштоўных камянёў, які ўпрыгожвае чачэнскі ордэн імя Ахмата Кадырава. **21.** ... без палкаводца, што тыгр без галавы (*прыказка*). **22.** «... растаў, ... растаў, / Прыбыло ў рацэ вады, / Занімаюць партызаны / Вёскі, сёлы, гарады» (*прыпеўка*). **23.** Чортава ... **24.** Без гэтай фарбы берэт спецназаўца не выглядаў бы так адметна. **26.** Які ..., такі бах (*прыказка*).

Склаў Лявон ЦЕЛЕШ,

г. Дзяржынск.

Адказы на старонцы 24.

Уладзімір ЦАНУНІН

На востраве Буяне — фестываль.
Катоў на ім багата, не злічыць.
Сабраліся яны пад шэпат хваль
Свой талент артыстычны праявіць.

Спявалі, танцавалі ды раўлі,
Мурлыкалі адзін перад адным.
І так сабой захоплены былі,
Што кожны стаўся нібыта сляпым.

Між тым, задраўшы голаў дагары
І не паспеўшы скінуць паліто,
Спіць смачна паважанае журы.
Каму прызы? Не ведае ніхто...

г. Вілейка.

Пётр КОЗИЧ.

Алег КАРПОВИЧ.

Алег ГУЦОЛ.

Анекдоты
ад супрацоўнікаў
Цэнтральнай гарадской
бібліятэкі
імя А. І. Герцэна
(г. Гомель)

Размаўляюць двое.

— Якія кнігі ты ўзяў бы з сабой на бязлюдны востраў? Я, напрыклад, — Маккалоу, Маркеса, Бадлера, Крысці.

— А я б — энцыклапедыю па сельскай гаспадарцы, батанічны атлас і медыцынскі даведнік.

* * *

Абяцаная сёлета Гідраметцэнтрам незвычайна снежная і суровая зіма доўжылася цэлых два дні...

* * *

Ёсць такія людзі, якія адным сваім з'яўленнем псуюць настрой. Гэта тыя, якім ты павінен грошы.

* * *

Чытач усхвалявана кажа бібліятэкару:

— У гэтай кнізе я знайшоў дзесяць долараў. Можна, у вас знойдуцца іншыя творы гэтага аўтара?

* * *

Як любая жанчына, я, вядома, хачу новую сумку. Але яшчэ больш — улезці ў старую.

* * *

Грошы для мяне не галоўнае ў жыцці. Як можна быць галоўным тое, чаго няма?

* * *

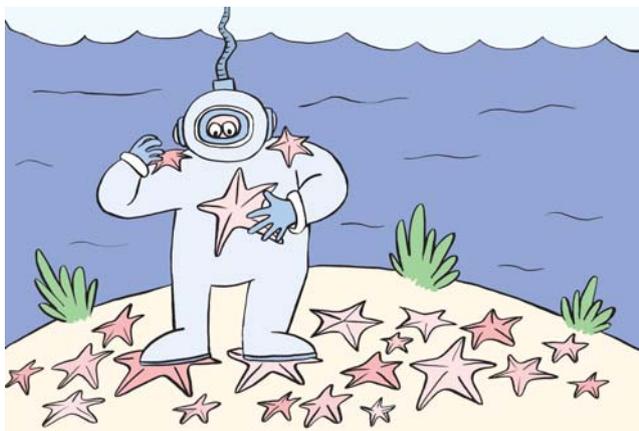
— Вы мастак?
— Так.
— Колькі каштуе ваша карціна?

— Восем тысяч долараў.
— Нічога сабе! Можна падумаць, вы памерлі гадоў дзвесце назад...

* * *

У краме.
— Вы ведаеце, мадам, на гэтую купюру вы нічога купіць не зможаце, яна ж фальшывая!

— А я нічога і не хачу купляць, мне трэба размяняць...

Анастасія СКАРКО і Аляксандр КАРШАКЕВІЧ.

16+

«Вожок» — грамадска-палітычны, літаратурна-мастацкі часопіс № 4 (1579), 2020 год.
Выдаецца з ліпеня 1941 года.

Заснавальнікі: Міністэрства інфармацыі Рэспублікі Беларусь, рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда».

Галоўны рэдактар
Юлія Францаўна ЗАРЭЦКАЯ.

Рэдакцыйная калегія: Сяргей ВОЛКАЎ, Навум ГАЛЬПЯРОВІЧ, Мікола ПРГЕЛЬ, Юлія ЗАРЭЦКАЯ, Міхась КАВАЛЕЎ, Казімір КАМЕЙША, Алег КАРПОВІЧ, Міхась ПАЗНЯКОЎ, Уладзімір САЛАМАХА, Васіль ТКАЧОЎ, Мікола ШАБОВІЧ.

Рэдакцыя: Аляксандр КАРШАКЕВІЧ (намеснік галоўнага рэдактара, мастацкі аддзел), Алена КЕДА (аддзел фельетонаў і пісьмаў), Вераніка МАНДЗІК (аддзел літаратуры), Анастасія СКАРКО (мастацкі аддзел).

Адрас рэдакцыі

Юрыдычны адрас: Рэспубліка Беларусь, 220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10 а.
E-mail: info@viazda.minsk.by.

Паштовы адрас: Рэспубліка Беларусь, 220034, г. Мінск, вул. Захарава, 19.

E-mail: a-vojik@yandex.by;

Тэлефон галоўнага рэдактара, намесніка галоўнага рэдактара, аддзелаў фельетонаў і пісьмаў, літаратуры, мастацкага — 244-92-37, бухгалтэры — 287-18-81, факс — 284-84-61.

Падпісныя індэксы:

74844 — індывідуальны, 01380 — індывідуальны льготны, 748442 — ведамасны, 01381 — ведамасны льготны.

Пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі сродку масавай інфармацыі № 520 ад 10.12.2012, выдадзенае Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь.

Выдавец

Рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда»
Дырэктар — галоўны рэдактар Павел Якаўлевіч СУХАРУКАЎ

Камп'ютарная вёрстка: Святлана ТАРГОНСКАЯ
Стыльрэдактар: Марыя ГІЛЕВІЧ

Падпісана да друку 07.04.2020. Фармат 60x84 1/8. Афсетны друк.
Папера афсетная. Ум. друк. арк. 2,79.

Ул.-выд. арк. 3,28. Тыраж 532 экз. Заказ

Рэспубліканскае ўнітарнае прадпрыемства «БудМедыяПраект».
ЛП № 02330/71 ад 23.01.2014, вул. В. Харужай, 13/61,
220123, Мінск, Рэспубліка Беларусь.

Матэрыялы не рэагуюцца і не вяртаюцца, прымаюцца толькі ў электронным выглядзе.

Перадрукоўваючы матэрыял, трэба абавязкова спасылца на «Вожок».

Аўтары публікацый нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў.

Рэдакцыя можа друкаваць матэрыялы, не падзяляючы паціўню і думку аўтараў.

© Міністэрства інфармацыі Рэспублікі Беларусь, 2020

© РВУ «Выдавецкі дом «Звязда», 2020

Адказы на крыжаванку «Наша Перамога» (стар. 22-23)

Па гарызанталі:

1. Песня. 6. Душа. 9. Смеласць. 10. Іван.
11. Штаб. 13. Айсберг. 17. Рында. 18. Лекар.
19. Сэрца. 20. Вясна. 22. Свісток. 25. Фрыц.
26. Маці. 27. Перамога. 28. Рота. 29. Паход.

Па вертыкалі:

2. Сын. 3. Ясна. 4. Хлеб. 5. Сцяг. 7. Арбітр.
8. Сівер. 12. Танкіст. 14. Снарады. 15. Назад.
16. Слава. 19. Сапфір. 21. Армія. 22. Снег.
23. Семя. 24. Крап. 26. Мах.

ЗОРКІ СУСВЕТНАЙ КАРЫКАТУРЫ

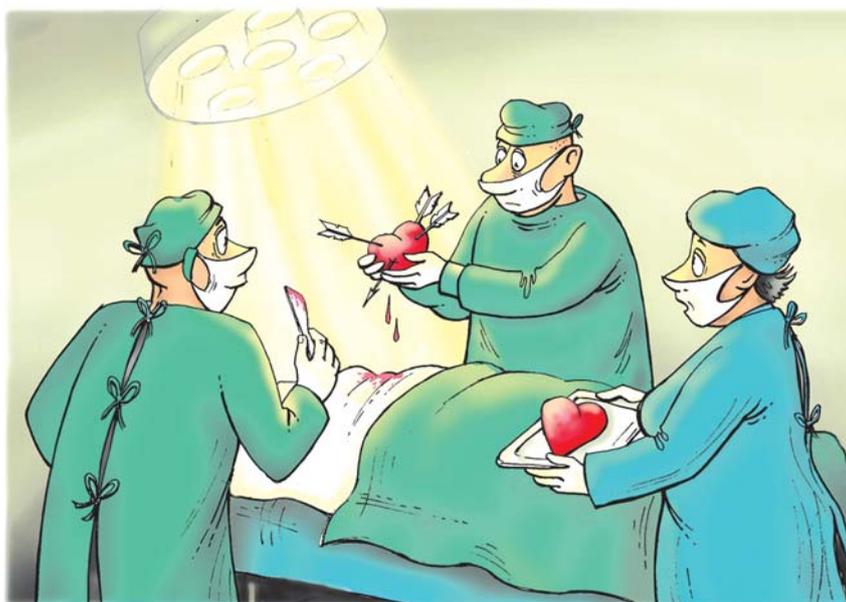

Віктар ГОЛУБ нарадзіўся ў 1954 годзе на Украіне (Хмяльніцкая вобласць). З 1978 года жыве ў г. Здалбуноў Рыўненскай вобласці, працаваў там на заводзе на розных пасадах.

Мастацкай адукацыі не мае. Першая карыкатура пабачыла свет у 1985 годзе ў газеце «Моладзь Украіны». З таго часу было надрукавана некалькі соцень малюнкаў у больш чым 30 выданнях свету і былога Савецкага Саюза.

Удзельнік конкурсаў і выставак карыкатуры ў шматлікіх краінах свету. Пераможца і дыпламант каля 50 конкурсаў.

Член Нацыянальнага саюза журналістаў Украіны. Член Асацыяцыі карыкатурыстаў і Таварыства мастакоў-карыкатурыстаў.

Сонейка з красавіцкай горкі
ў лецейка коціцца.

А чалавек на пошту
ды ў інтэрнэт спяшаецца,
каб «Вожык» выпісаць,
рагатаць і здравым быць!

Мікола ПІРГЕЛЬ.

Чытайце
ў наступным нумары:

АНОНС

Пра што спавядаецца чорны сабака?

Які саджанец трэба купляць, каб вырасла сліва?

Чаму іспанец – гэта чалавек, а іспанка – грып?

Ці ўмее чарвяк танцаваць стрыптыз?

Які дзень у чэрвені найбольш прыдатны для таго, каб сказаць што-небудзь добрае?

Нашы індэксы:

ІНДЫВІДУАЛЬНЫ – 74844,

ІНДЫВІДУАЛЬНЫ ЛЬГОТНЫ

(для жыхароў сельскай мясцовасці: райцэнтры і населеныя пункты раёнаў) – **01380;**

ВЕДАМАСНЫ – 748442,

ВЕДАМАСНЫ ЛЬГОТНЫ

(для ўстаноў Міністэрства культуры, Міністэрства адукацыі) – **01381.**

Падпісання можна ў любым аддзяленні сувязі РУП «Белпошта» (у тым ліку самастойна аформіць інтэрнэт-падпіску – на сайце «Выдавецкага дома «Звязда» ў раздзеле «Падпіска» ёсць падрабязная інструкцыя).

Праз аддзяленні сувязі можна аформіць падпіску на абаненцкую скрыню, з дастаўкай да кватэры «з уручэннем з рук у рукі».

РУП «Белсаюздрук» ажыццяўляе прыём падпіскі ў кіёсках і «Да запатрабавання».

А яшчэ – па інтэрнэце (з дапамогай пластыкавых электронных картак, электронных грошай) ці праз аўтаматызаваную сістэму Адзінай разлікова-інфармацыйнай прасторы (АІП).

Таксама ў Вас ёсць магчымасць атрымаць свежы нумар напярэдадні выхаду папяровага варыянта. Для гэтага патрэбна аформіць падпіску на PDF-версію выдання (на сайце «Выдавецкага дома «Звязда» ў раздзеле «Падпіска» ёсць падрабязная інструкцыя). Даступна падпіска і на папярэднія нумары: у прыватнасці, архіў 2018 і 2019 гадоў.

ПАДПІСКА НА I ПАЎГОДДЗЕ 2020 ГОДА

Падпіска на 1 месяц каштуе:

індэкс 74844, цана 6 рублёў 18 капеек,

індэкс 01380, цана 5 рублёў 10 капеек,

індэкс 748442, цана 17 рублёў 74 капеек,

індэкс 01381, цана 14 рублёў 29 капеек.

